

«RONGAREN»

Et informasjonsblad for Brødrene Risa A/S Nr. 12, desember 1998, 3. årgang

Året nå som snart er gått føyer seg inn i rekken av flere gode år på rad. Vi har hatt to store anlegg igjen for IVAR som har stått i fokus. Kort tidsfrist med mye mannskap og maskiner. Dette har medført at noen av de andre anlegg til tider har hatt for lite utstyr, men dette har vi taklet bra. Brødrene Risa A/S, Jærbetong A/S og Holt Risa A/S vil igjen i 1998 sette nye rekorder både i omsetning og resultat.

Hva skal vi tro om neste år? Vi har i dag høy rente og rekordlåg oljepris. Dette tror jeg vil medføre noe mindre aktivitet, spesielt i siste halvdel av 1999. Jeg har budsjettert med 10% nedgang neste år, som jeg tror er realistisk, men med god innsats fra alle skal dette gå bra.

Vi har hatt generasjonsskifte i bedriften nå i høst, og jeg sitter nå med aksjemajoriteten i selskapet. Som et resultat av dette vil vi foreta noen omgrupperinger i selskapsstrukturen. Disse endringene vil ikke få noen konsekvenser for de ansatte eller våre kunder.

Jeg vil ønske alle ansatte med sine familier en fredelig jul og ett riktig godt nyttår.

Bjarne

Nye anlegg

Følgende anlegg er nylig startet eller vil bli startet opp innen kort tid:

Miljøtunnel Austrått

Utgraving ca. 40.000m³ til depot
Tilbakefylling ca. 20.000m³ fra depot
Tilkjøring av ca. 10.000m³ sand til omfylling
Oppdragsgiver: A/S Betong
Anbud: Ca. 5.000.000

Avløpsanlegg Miljøtunnel Austrått

Omlagging av eks. ledningsnett
Etablering av ny pumpestasjon
Avløp / drens fra ny tunnel
Oppdragsgiver: Statens Vegvesen Rogaland
Anbud: 1.350.000

Boligfelt Hellemarka

Vva-anlegg og tomtarbeider for 15 nye boliger.

Beliggenhet: Madla

Oppdragsgiver: Block Watne på vegne av Karl Helle's dødsbo
Anbud: ca. 4.500.000

Bryne Stasjon

Grave- og rivearbeider nye Bryne Stasjon
Utendørsanlegg med mye steinarbeider
Oppdragsgiver: A/S Betong
Anbud: Ca. 5.300.000

Boligfelt Smeaheia delfelt B1

Vva-anlegg for 14 boliger, delfelt
Oppdragsgiver: Smeaheia utbyggingselskap
Anbud: 1.200.000

Bogafjell Gate 2021

Vva-anlegg ca. 500m
Oppdragsgiver : Sandnes Kommune
Anbud: 3.100.000

Industritomter Boganes Gård

Opparbeidelse av tomt, gravearbeider
for bygg og utendørsanlegg.
Oppdragsgiver: Kvia A/S
Anbud: 850.000

Boligfelt Smeaheia delfelt A5/A6

Vva anlegg for boliger , inkl.
tomtearbeider
Oppdragsgiver: Vikevåg Ålgård
Tomter A/S
Anbud: 5.000.000

Terrassehus Gravarslia – T1

Utgraving og borttransport ca.
20.000m³. Vva-anlegg
Grøntanlegg
Oppdragsgiver: Block Watne
Anbud: 4.875.000

Riving Tanke Svilandsgate - Stavanger

Riving av industribygg
Oppdragsgiver : Selmer ASA
Anbud: Ca. 1.500.000

Håbafjell P-5

Boligprosjekt 14 boliger
Masseutskifting
Oppdragsgiver: UniBo
Anbud: 2.600.000

I tillegg har vi flere andre prosjekt som er på beddingen, men de får vi komme tilbake til ved neste korsveg.

Ombygging kontor

Som de fleste kanskje har fått med seg så har det foregått en del ombyggingsarbeider hos oss den siste tiden. Vi har delt av til flere små kontor i 1 etg. og så har vi bygget arkiv, møterom og rom for serverne til dataanlegget. Møterommet vil vi forsøke å bruke aktivt i neste år, så jeg regner med at de fleste av dere får en tur eller flere dit.

Vi har også fått installert ny telefonsentral med direkte innvalg som ser ut til å fungere utmerket. E-mail er kommet på plass og det fungerer veldig bra, både med eksternt- og internmeldinger. Med dette utstyret på plass så er vi godt rustet på denne fronten fremover.

Vil samtidig ønske alle en riktig god jul og et godt nyttår.

Knut T.

Nå er IVAR-ledningen ferdig

Så var prosjektet med IVAR-ledningen ferdig. Det var et hektisk og travelt år med mange utfordringer. Ikke minst på grunn av den gamle ledningen som har gått ca. 10 m fra den nye hele vegen fra Fjermestad til Langevatn. Det har og vært et tøft terreng med bratte stigninger og mye fjell, og ikke minst to store myrhull. Vi har fått mye skryt fra byggherre og grunneiere for måten vi har gått fram på, og ikke minst gått fra ferdig utført arbeid. Så jeg vil med dette videresende all den skryten og rosen til alle som har vært med og bidratt til dette gode resultatet. Når det gjelder B4 Langevatn er det samme gode lyden der, så Gunnar og Ahmo har gjort en kjempejobb der med å få med seg alle rør og kabler på kryss og tvers. Gunnar sier at om ca. en måneds tid så skal det være så godt som ferdig der oppe.

Nå når IVAR-ledningen er ferdig er det andre viktige oppgaver som står for tur. Kjell-Ove er nå i gang med Austrått Miljøtunnel som er en kulvert på 480 m av samme type som Rv 1 i Hillevåg. Det er mye masse som skal lastes ut, ca. 40.000 m³ med leir, og ca. halvdelen skal tilbake etter ferdig støping. Det er også mye omlegging av eksisterende ledninger, som må tas på forhånd. Vi skal og montere en ny pumpestasjon. Dette er et arbeid som skal være ferdig i februar i år 2000.

Betongarbeidene er startet på miljøtunnelen.

Kjell Ove Helleland, Eivind Time, Runar Arvesen og Magnar Håland.

Ivar Vigre er nå ferdig i Madlalia, og er kommet i gang med et nytt byggefelt på Hellemarka. Dette er et felt på 15 hus, men feltet består av bare fjell, så det blir mye godt arbeid i vinter.

Så er det Bogafjell. Der skal vi starte rett over nyttår. Dette er 520 meter med vei og gangsti til et nytt byggefelt for Sandnes kommune.

*God jul og godt nyttår
Gudmund*

Fabrikkbesøk hos Pount A Mouson

Avreise til Frankrike var bestemt til onsdagsmorgen til via Fornebu og videre til Paris og til Charles de Gaulle flyplassen. Planen ble endret og vi måtte avgårde med natttoget til Oslo på grunn av flysteik hos Braathen. I Oslo ble vi møtt av vår utmerkede reiseleder Bjørgum, som er norsk representant for Pount A Mouson. Bjørgums kjennskap til Frankrike og spesielt Paris vil jeg komme tilbake til.

Fra Paris bar det nordøst over med tog til Nancy, en by på 2-300 000 innbyggere. Togturen på ca. 3 timer gikk greit med slike gode reisekamerater, 6 mann ialt.

Neste morgen var det tidlig opp og på besøk til en av verdens ledene når det gjelder produksjon av støpejernsrør. Når vi fra tid til annen legger støpejernsrør i bakken, kommer de som regel fra denne fabrikk.

Vi fikk følge produksjonen fra jernet ble smeltet, via rør produksjon, til lager og utkjøring med trailere. Dimensjonene var fra de minste på Ø 100mm til de største på Ø 2000mm. En rør på 6m med dim. Ø 2000mm koster ca. kr. 70.000. De elste støpejernsrørene er fra ca. 1680 og de var da ca. 1 m lange. Fabrikken har daglige besøk og de har valgt å ha egen restaurant for å bespise sine gjester. Kan forresten nevne at lunchen tok over 3 timer. Dagen etter var vi på besøk på en annen fabrikk i konsernet, som drev med fremstilling av støpejernsdeler og ventiler til vannkummer.

Turen gikk så videre tilbake til Paris hvor helgen skulle tilbringes før retur til Norge. Nå var det Bjørgums evner som guide og reiseleder kom til sin rett. Fullfart med Metro'en (undergrunnsbanen) fra sted til sted. Vi fikk oppleve alt fra spennende restaurant besøk med spennende mat som snegler på menyen, til besøk på de forskjellige severdighetene som Paris har å by på.

Besøket i Eifeltårnet med sin høyde på 320m var spennende, og herfra kunne en beskue Notre Dam, Triufbuen, Louvre, for å nevne noen. Eifeltårnet ble bygget til verdensutstillingen i 1889. Det gikk med 320 tonn jern til tårnet. Høyden på tårnet kan variere med 15cm på grunn av temperaturen.

Turen hjemover på søndagen gikk fint, men vi fikk oppleve Gardemoen og kaoset der åpningshelgen. Litt forsinket, men klar for jobb neste morgen.

Knut T.

Ryggen og fysisk aktivitet

Har du hatt eller har problemer med ryggen? - ja da er du ikke alene. Kroniske plager med rygg har økt kraftig siden siste verdenskrig. I Norge utgjør ryggplager 13 % av langtidssykefraværet ('97). Åtte av ti får problemer med ryggen i en eller annen for i løpet av livet.

Hva skal en så gjøre med den vonde ryggen? Skal en legge seg ned på sofaen og vente på at plagene forsvinner?

Mange anbefaler nå bevegelse fremfor å holde ryggen i ro. Når vi får vondt, spenner vi ofte muskulaturen for på en måte å «beskytte» ryggen. Det fører til mindre blodgjennomstrømming. Musklene blir «sure» og stive, og vi får mer vondt. Derfor er det viktig å tøye ut den vonde muskulaturen og å holde ryggen i lett og ledig aktivitet. Hva en mener med lett og ledig aktivitet kan være rolig spasertur, være i bevegelse, uten å belaste ryggen så tungt. Et viktig råd er å føle seg frem til hva som er riktig aktivitet for deg. Hvis en merker er forverring i smertene, må en legge om aktiviteten og bruken av ryggen. Hva kan en så gjøre for å unngå ryggplager?

Det er klart arbeidsstillingen har noe å si på ryggen. Løfter en tyngre gjenstander med bøyd rygg uten å bøye i knær, øker belastningen betydelig, spesielt i nedre del av ryggen (korsryggen). Men det trenger ikke bare være arbeidsstillingen alene som utløser plagene. Ofte kan flere komponenter sammen være årsaken. Det kan være en kombinasjon av det fysiske arbeidet og de psykososiale forholdene på arbeidsplassen. Det er viktig å finne årsaken til problemene og gjøre noe med denne.

Et viktig tiltak en kan gjøre for å forebygge plager, er å sørge for god helse. Det har vist seg at personer som røyker og samtidig er inaktive, har lettere for å få ryggplager. Fysisk inaktivitet er en risikofaktor på linje med høyt blodtrykk og høy kolesterolnivå. Forskninger har vist at fysisk inaktivitet øker risikoen for hjerteinfarkt, hjerneslag, diabetes type 2 (sukkersyke), osteoporotiske brudd (benskjørhet) og enkelte former for kreft.

Fysisk aktivitet motvirker alle følger av den fysiske inaktiviteten. Det er dokumentert at fysisk aktivitet virker positivt også på folk som har andre risikofaktorer som overvekt, høyt blodtrykk, høyt kolesterolnivå og røyking. Dessuten har fysisk aktivitet en positiv effekt på sinnet - man får bedre humør og større evne til å tåle stress.

Hvor mye tid skal en så bruke på fysisk aktivitet?

Forskninger viser at helseeffekten av den fysiske aktiviteten ikke forutsetter at man trimmer hardt nok til å oppnå treningseffekt (dvs. bedre fysisk kondisjon). Det har vist seg at vi får ut det meste av helseeffekten ved moderat fysisk aktivitet. Anbefalingene nå er en daglig tur på ca. 30 min. Selvfølgelig kan en trene mer og hardere enn dette. Helseeffekten øker med større intensitet og varighet. Det er viktig å huske på at både for lite og for mye er skadelig.

*Med hilsen A/L Hå Bedriftshelsetjeneste
Unni Håland
bedriftsfysioterapeut*

Personalforhold

Siden sist har Runar Kleppe og Kjell Jostein Bjerkreim blitt ansatt hos Brødrene Risa AS. Disse har sluttet: Reidar Refsnes, Willy Erga, Svein Viste, Johan Friestad, Frank Kvía, Tore Årsvold, Marion Kristin Riikola og Kai Tore Vatland

Oppsummering grus/knuseavdelingen

Dette året har skjedd en hel del i denne avdelingen. Vi avsluttet knusingen på Reve til påske og utstyret der er solgt.

Vaske/sorteringsverket på Skretting ble flyttet til Engelsvoll. På Engelsvoll har vi et masseuttak der vi har vasket grusmasser tidligere og brukt til betongtilslag. Vi regner med holde på der i 2-3 år får flytter tilbake til Skretting. Sanden fra Engelsvoll har del finere gradering en den vi vasket på Skretting så vi måtte snu om på hele produksjonen av sand på Jærbetong. Tidligere ble sand fra Skretting kjørt til Jærbetong blandet med shovel i et vist forhold med sand fra Moi, som ble siktet ut på Jærbetong. Denne ferdigblandet sandet ble tippet i silo. I tillegg til denne blandet 0-8 mm sanden fra Moi/Skretting kjøpte vi en 0-2 mm finsand fra Peder Erga som ble tippet i egen silo. Finsanden fra Peder Erga ble brukt kun på de lavere betongkvalitetene (C35 og lavere). For å få til en betong som har god støpelighet og som trenger lite vann og sement, vart det gjort en del prøveblandinger og støping av prøveterniger med sand fra Moi og Engelsvoll.

Ut fra resultatene ble vi enige om å prøve med sand fra Engelsvoll tippet direkte i en silo og sand fra Moi utsiktet på Jærbetong i en silo. Sand fra Peder Erga ble kuttet ut. Ut i fra siktekurvene på sanden og prøvestøypingen ble det lagt nye blanderespter. For å få en god betong med minst mulig sementforbruk krever en C25 betong en annen gradering på sanden en C55 betong. Dette ble lagt inn i styringsanlegget på Jærbetong slik at forholdet mellom sand fra Moi og Engelsvoll ble justert etter blanderespten. På en C25 blir det brukt halvparten med sand fra Moi og halvparten fra Engelsvoll. På en C55 er ca 80% sand fra Moi og 20% fra Engelsvoll. Den 21 august ble silo tømt for sand fra Peder Erga og den blandet sanden fra Moi og Skretting. Den 24 august ble siloene fylt opp med sand fra Engelsvoll og Moi.

Tilbakemelding fra Jærbetong og betongentreprenørene viser at det er blitt en jevnere betongkvalitet med bedre støpelighet. Det som også er veldig viktig når det gjelder betongøkonomi og støplighet på betongen er holde en jevn gradering på sanden. Der har Kåre Bø på Engelsvoll og Anders Våland på Jærbetong gjort en glimende jobb.

Alt tilslag levert til Jærbetong er godkjent av kontrollrådet for betongprodukter i klasse P1, den klassen med de strengest kravene. Det fører til det blir gitt grenser på hvor mye variasjon du lov å ha på gradering på tilslaget. På 0-8mm sanden vil det si at på at 0,125mm siktet kan det variere max +-2% fra en idealkurve. Etter vi begynte å bruke sand fra Engelsvoll er ca 120 prøver av sand fra Moi og Engelsvoll tatt uten det har vært avvik. Dette er meget bra.

På Moi har det vært veldig travelt i år. Etter vi sluttet knusing på Reve har vi måtte økt produksjonen av finpukk og grus ganske mye. Dette har Arvid Svalestad og Kjell Jostein Bjerkreim greid meget godt. I slutten av januar vil også den nye beltegående være på plass. Det er en Lokotrack 100 utstyrt med del ekstrautstyr, blant annet sikt foran knuser for utskifting av subbus, radiostyring av mater, turtall motor og belting. Det også påmontert utstyr for knusing av armert betong hvor en påmontert metallseparator skal plukke ut jernet. Knuser som veier ca 53 tonn med ekstrautstyr, og er den største investeringen Brødrene Risa har gjort.

Lokotracken kan transporteres uten å demonteres og er klar til knusing i løpet av noen minutter. Dette gjør at sjølv mindre forekomster av fjell og naturmasser kan knuse uten at tilriggingkostnadene blir for store. Lokotracken vil for det meste bli brukt på Moi, med den skal også knuse en del i grustaket på Engelsvoll. På Vik skal vi og knuse en del naturstein, i tillegg har vi grustaket på Skretting og Reve hvor det ligger en del stein.

På grunn av det store miljøavgiften som vil komme på deponering av armert betong vil marked for knusing og gjenbruk av dette materiale øke betraktelig i årene fremover.

Gjenvinning av betong er ganske nytt i Norge, og Vegdirektorat har et prøveprosjekt på Gardermoen for se på om dette kan brukes som forsterkningslag og bærlag på veier, parkeringsplasser og lignende. I del land har de holdt på med gjenvinning av betong i 10-15 år, hvor også dette materiale er brukt i asfalt og til betongtilslag. I løpet av våren vil nok vi komme i gang med knusing av betong og prøve ut hva det kan brukes til.

Vi vil også rigge til et mobilt finknuseverk bestående av det mobil sorteringsverket og den mobile Svedala konknuseren vi har stående. Dette vil gi oss et mobilt finknuseverk med bra kapasitet og kort riggetid.

*God jul og godt nyttår
hilsen Kenneth*

Sørante

Tiden flyr. Nå er det allerede jul igjen. I sør har Tore flyttet «hovedkvarteret» til Kleppekrossen, mens Kleppevarden, PUH-boliger Kleppemyra og Engelsvoll også pågår i perioder. Sanering i Kleppekrossen er kommet ca. halvveis og gutta er klar til å krysse Rv 44 over nyttår.

Kryssing av eksisterende avløp, Torget, Kleppekrossen.

Grøftetrasé i Torgveien, Kleppekrossen.

Arnold har det travelt på Sporafjell Vest (byggefelt i Verdalen), mens Linehagen også er i gang. Ellers er Årsland Møbel og Bilverksted T. Høyland i avslutningsfasen, mens Norsk Hundefor, Sirevåg, nettopp er påbegynt. Kato har tatt pause (ca. til vårs) på Edlandsbakken, og startet opp på Bryne Stasjon, i første omgang som nattarbeider.

Takk til alle for kjempeinnsats. Jeg er imponert av «ståpå vilje» og ikke minst godt humør i «travelhedå».

***God jul og godt nyttår til alle
Bjørn***

Julenøtter

I fjorårets juleutgave av Rongaren hadde vi med julenøtter. Denne tradisjonen fortsetter vi med også i år. Så her kommer en ny julenøtt fra Bjørn Kvia.

- Det finnes fem hus.
- Alle har forskjellig farge.
- Alle husiere er av forskjellig nasjonalitet.
- De har alle forskjellige husdyr.
- Alle drikker forskjellige drikker.
- De røker hvert sitt sigarettmerke.
- Engelskmannen bor i det røde huset.
- Svensken har hund.
- Dansken drikker te.
- Det grønne huset ligger rett til venstre for det hvite huset.
- I det grønne huset drikker man kaffe.
- Mannen som røker Pall Mall har fugler.
- I det gule huset røker man Dunhill.

- I det midterste huset drikker man melk.
- Nordmannen bor i det første huset.
- Mannen som røker Blend bor ved siden av huset med katt.
- I huset ved siden av der man har hest, røker man Dunhill.
- Mannen som røker Blue Master, drikker øl.
- Tyskeren røker Prince.
- Nordmannen bor ved siden av det blå huse.
- Man drikker vann i huset som ligger ved siden av det hvor man røker Blend

HVEM EIER SEBRAEN?

(Dette er en kopi av en eksamensoppgave som ble gitt ved Det Tyske Institutt for Logisk Tenkning. Strykprosenten var stor, hele 98%!).

Rette svar kan leveres på kontoret innen 1. februar. De 3 første riktig uttrukne vil bli premiert. Vi vil komme tilbake med rett svar og navnet på de heldige vinnerne i neste utgave av Rongaren.

Julebrakkå

Geir Arne, Evert, Rune og Johnny i julebrakkå.

På Smeaheia er brakka blitt pyntet til jul som seg hør og bør. Geir Arne, Rune, Evert (formann i juleverkstedet) og Svein Inge har satt en ny standard for brakker i juletiden.